

3. Gyak Számítási eljárások

Számítási eljárások

Hatásfok módszerek: jellemző reflexiójú
terek esetén. Alap E definíciós
egyenlete.

Pont módszer: jellemzően reflexió
mentes tereknél. Alap a távolság törvény

Gépi-számítások

Alapok:

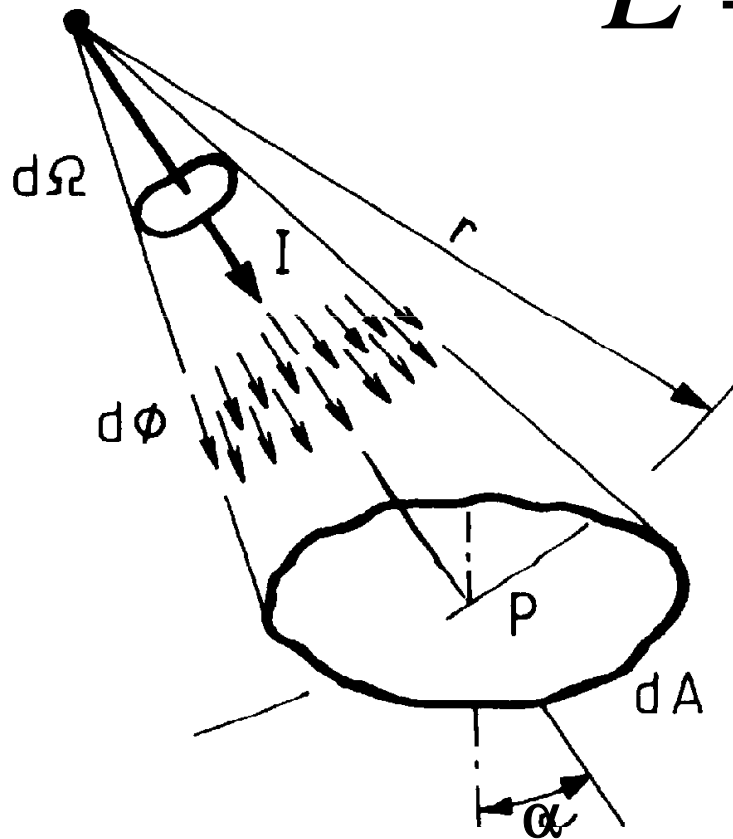
Hatásfok módszereknél

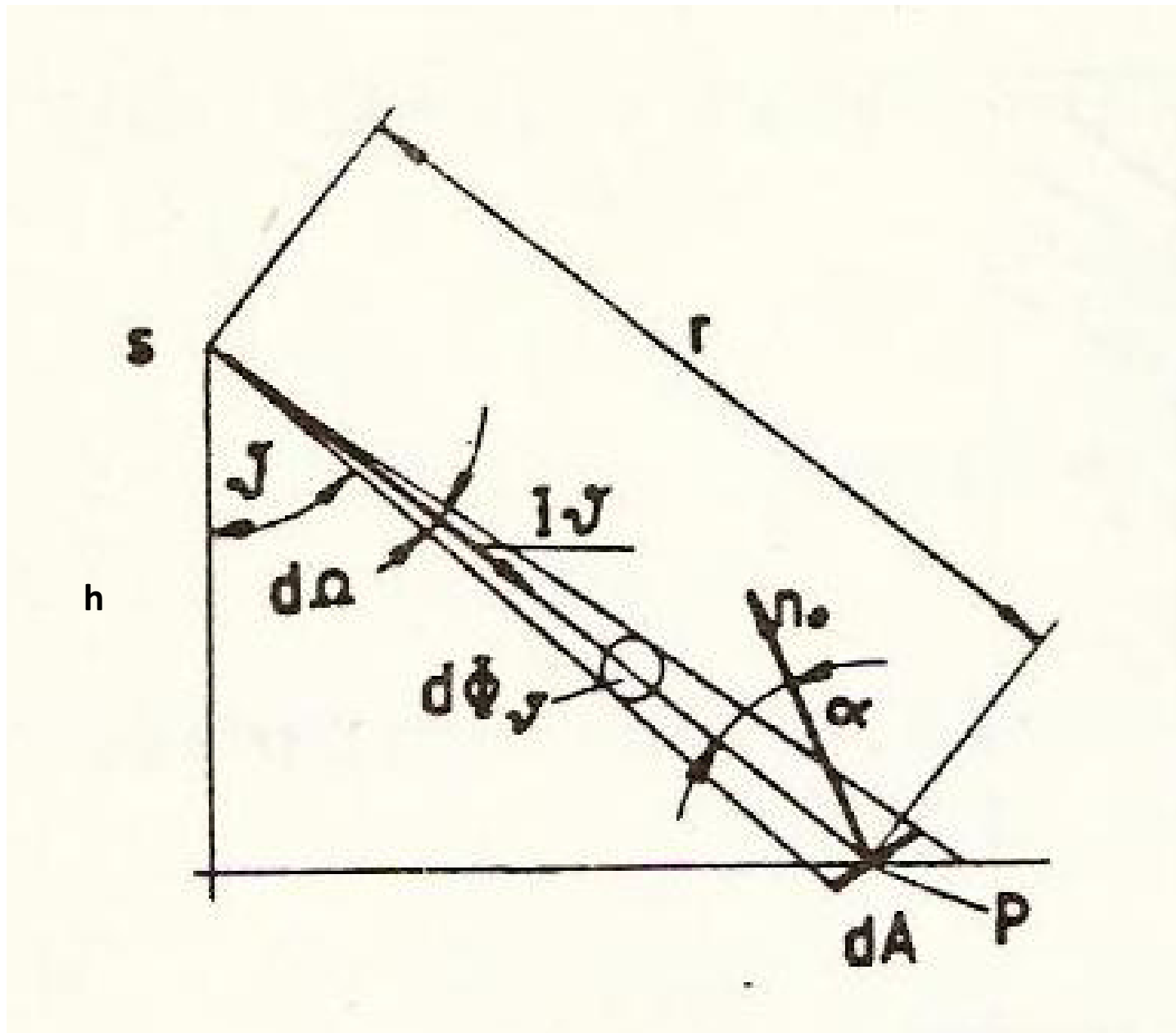
$$E = \frac{d\Phi}{dA}$$

Pontmódszer esetén

Távolság törvény

$$E = \frac{I_{\vartheta}}{r^2} \cos \alpha$$

ábra alapján:

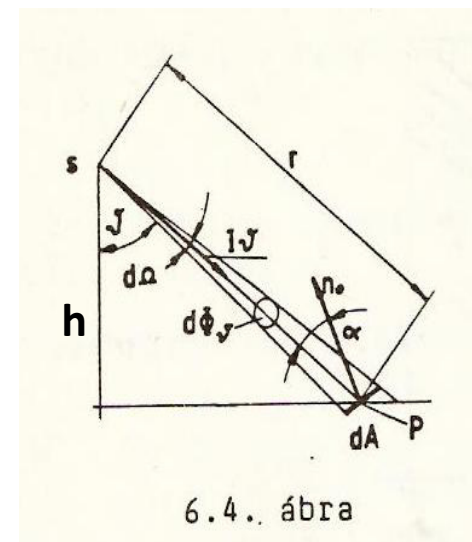
$$r = \frac{h}{\cos \vartheta}$$

Ha a felület merőleges, akkor $\alpha=0$

$$E_{\perp} = \frac{I_{\vartheta}}{h^2} \cos^2 \vartheta$$

Vízszintes felület esetén: $\alpha = \vartheta$

$$E_h = \frac{I_{\vartheta}}{h^2} \cos^3 \vartheta$$

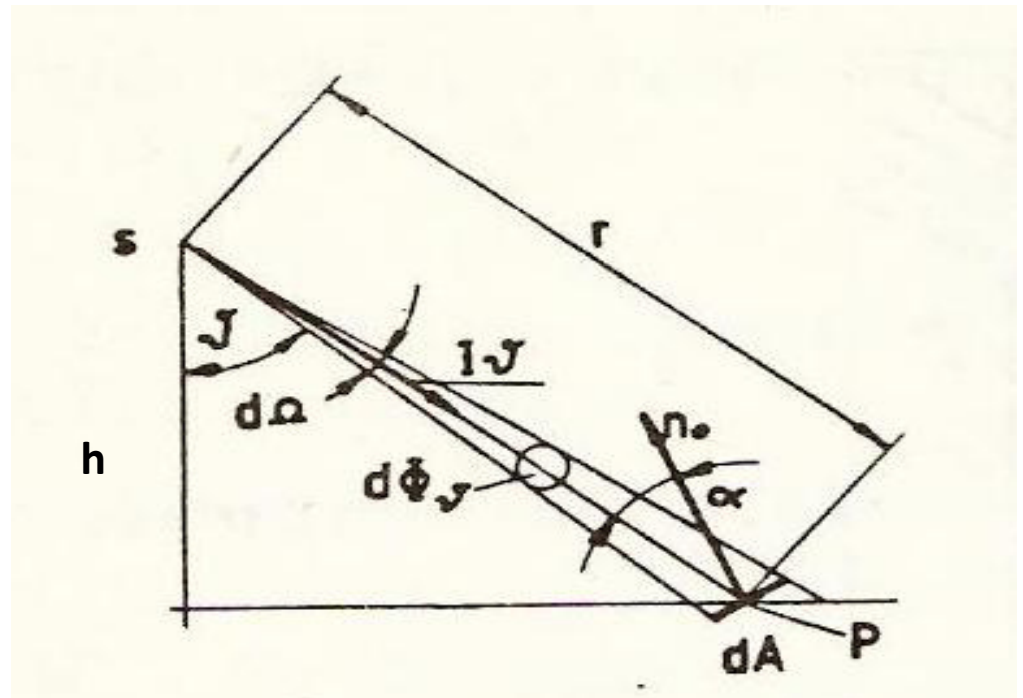

Függőleges felület esetén:

$$\varphi = 90 - \vartheta$$

A vertikális megvilágítás

$$E_V = \frac{I_{\vartheta}}{h^2} \cos^2 \vartheta * \sin \vartheta$$

Számítás menete:

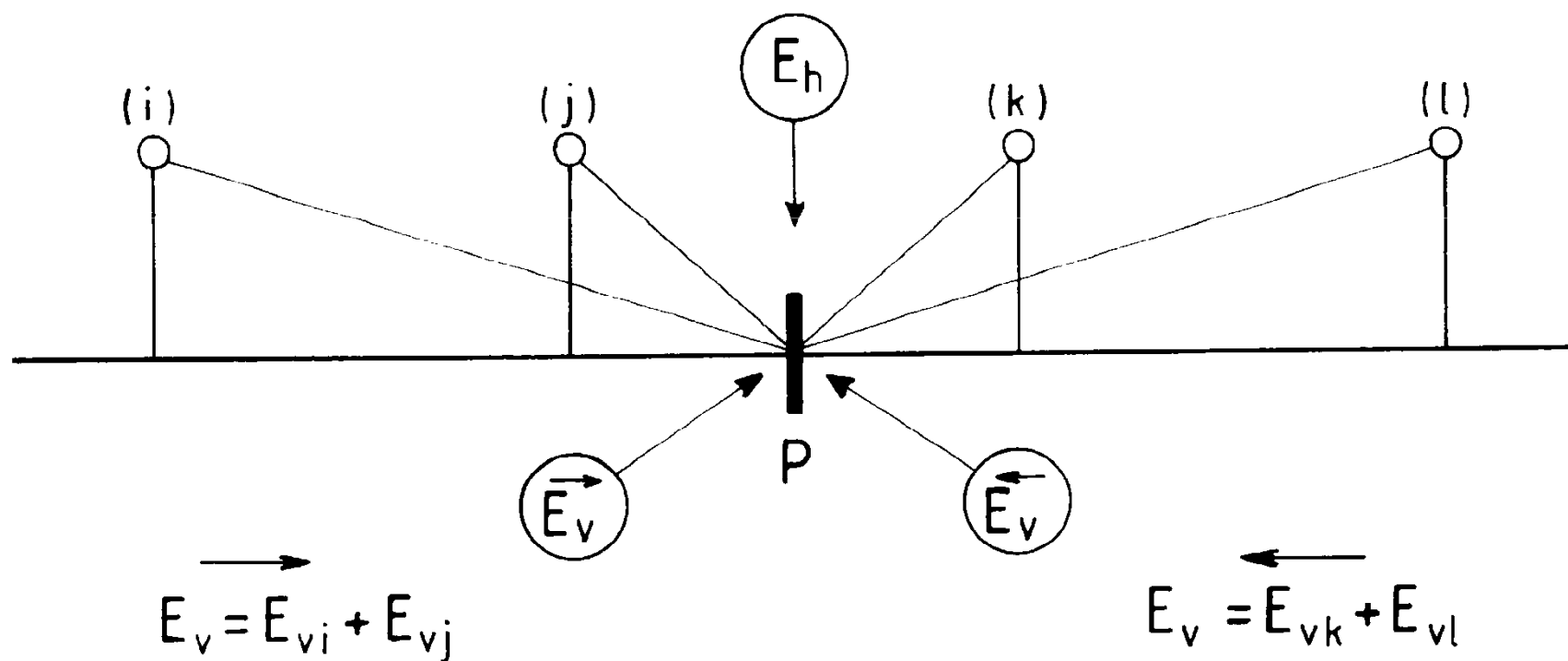
Ismernem kell: geometriát (h , osztás távolság)
Lámpatest fényeloszlását (I_u)
raszter pontok kijelölése

Számítom: E -t, $E \gg E_n$; módosítok, újra számolok,
becslés fontossága

Szuperpozíció tétele

$$E_h = E_{hi} + E_{hj} + E_{hk} + E_{hl}$$

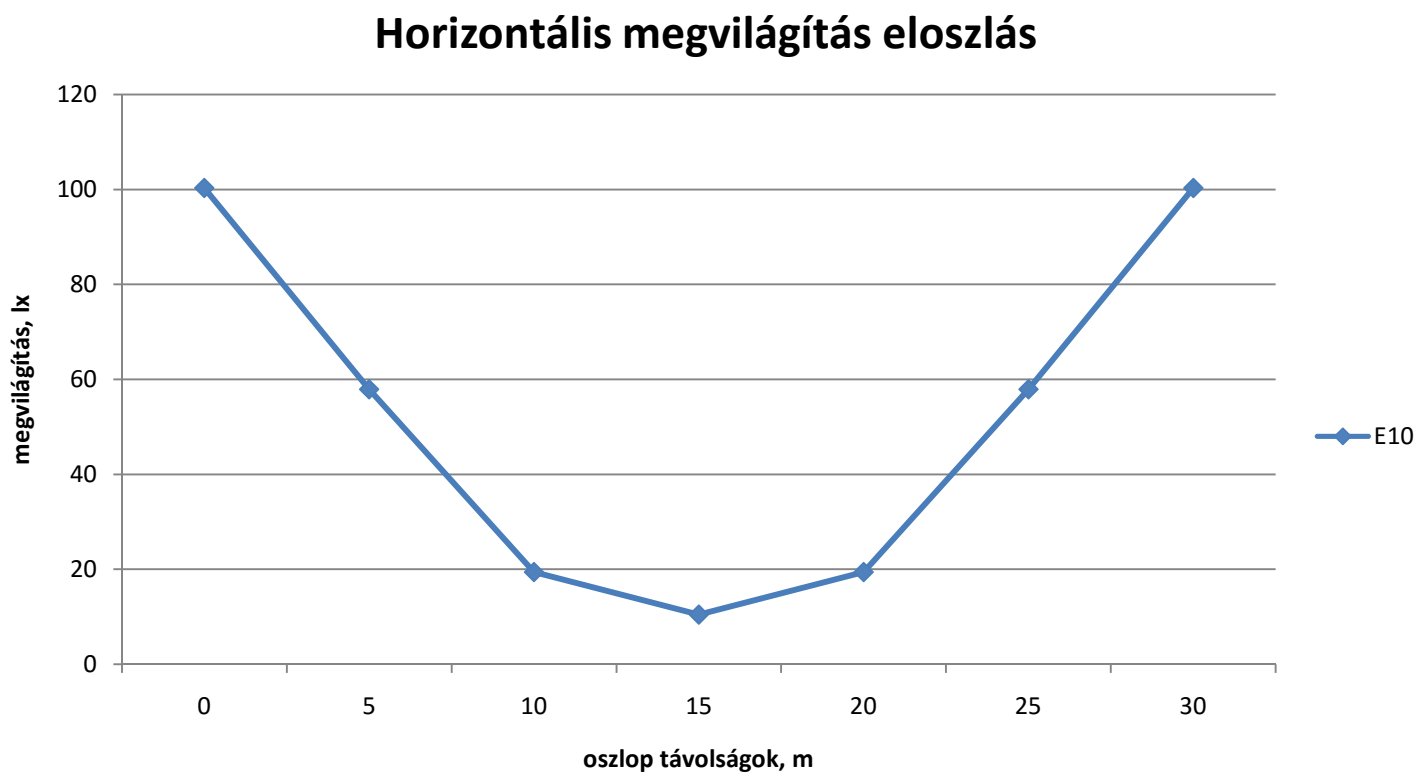

Rajzolja fel a horizontális megvilágítás eloszlását, két — $a=30$ m távolságban és $h=10$ m magasságban elhelyezett— lámpatest összekötő vonalában. A forgásszimmetrikus lámpatest fényeloszlását az $I_{\vartheta} = I_0 \cdot \cos^2 \vartheta$ összefüggés jellemzi, $I_0 = 10$ kcd.

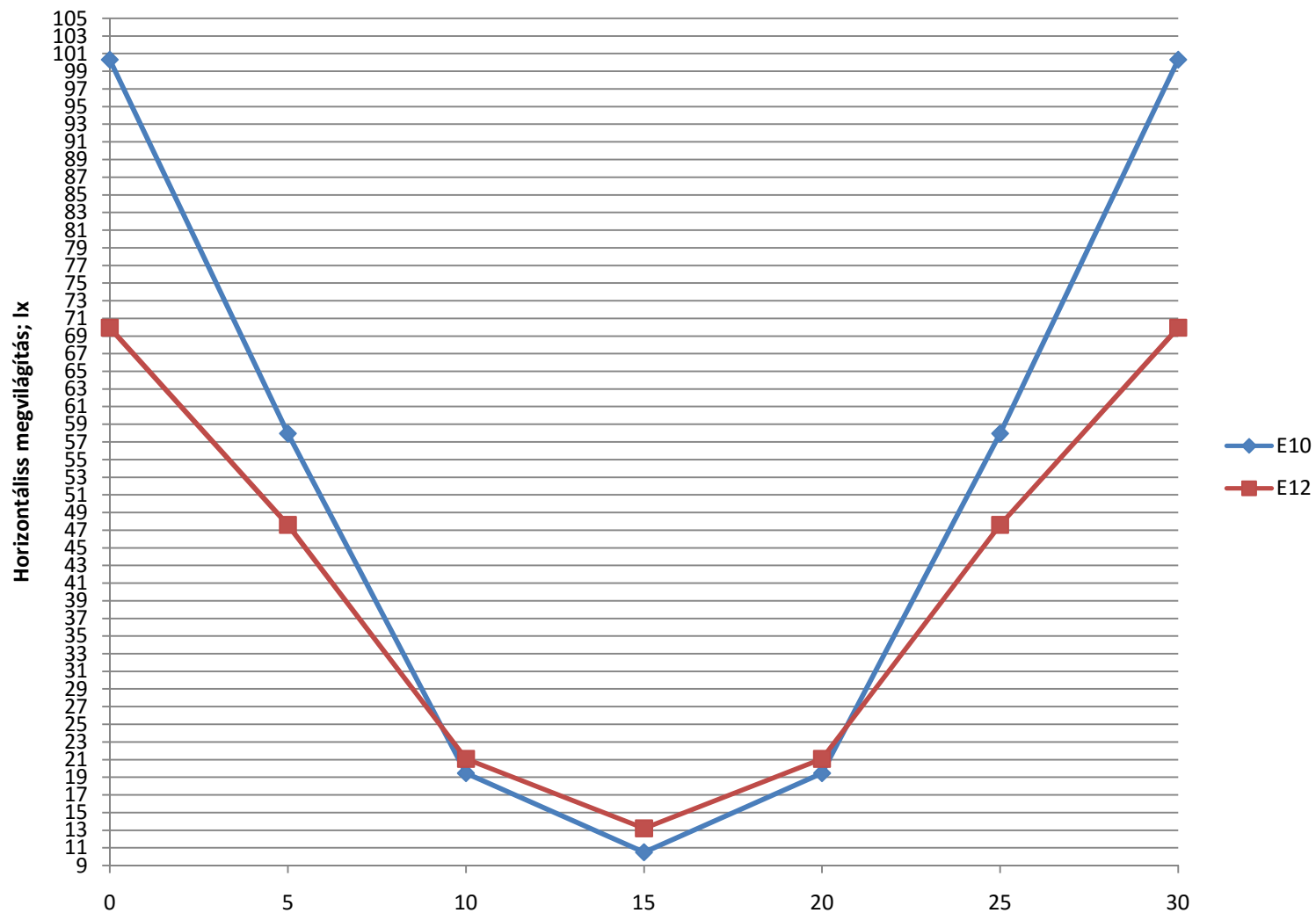
Rajzolja fel a horizontális megvilágítás eloszlást, ha a fénypontmagasság 12m. Többi paraméter változatlan

$$E_h = \frac{I_{\vartheta}}{h^2} \cos^3 \vartheta$$

Horizontális megvilágítás eloszlás a lámpák vonalában

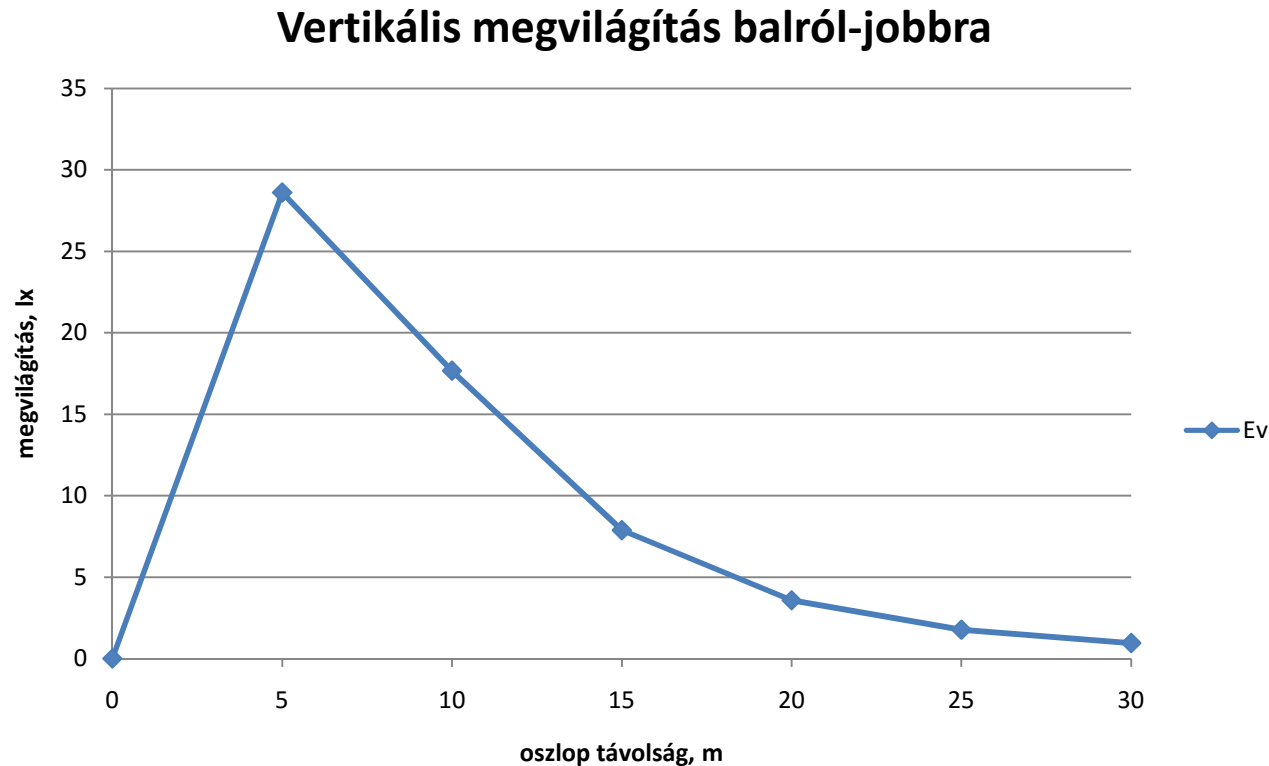

Megvilágítás értéke, nemcsak h függvénye

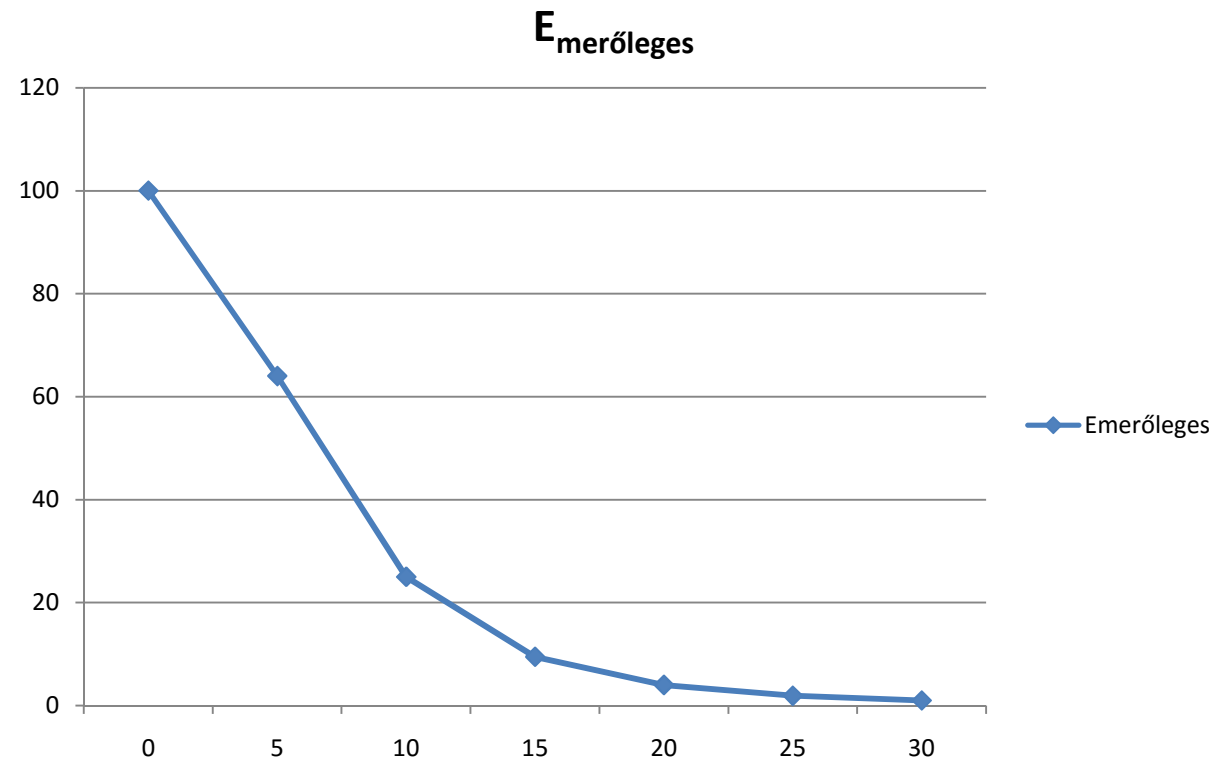
Vizsgáljuk meg a vertikális megvilágítás eloszlását az előző példa szerinti esetben!

$$E_V = \frac{I_{\vartheta}}{h^2} \cos^2 \vartheta * \sin \vartheta$$

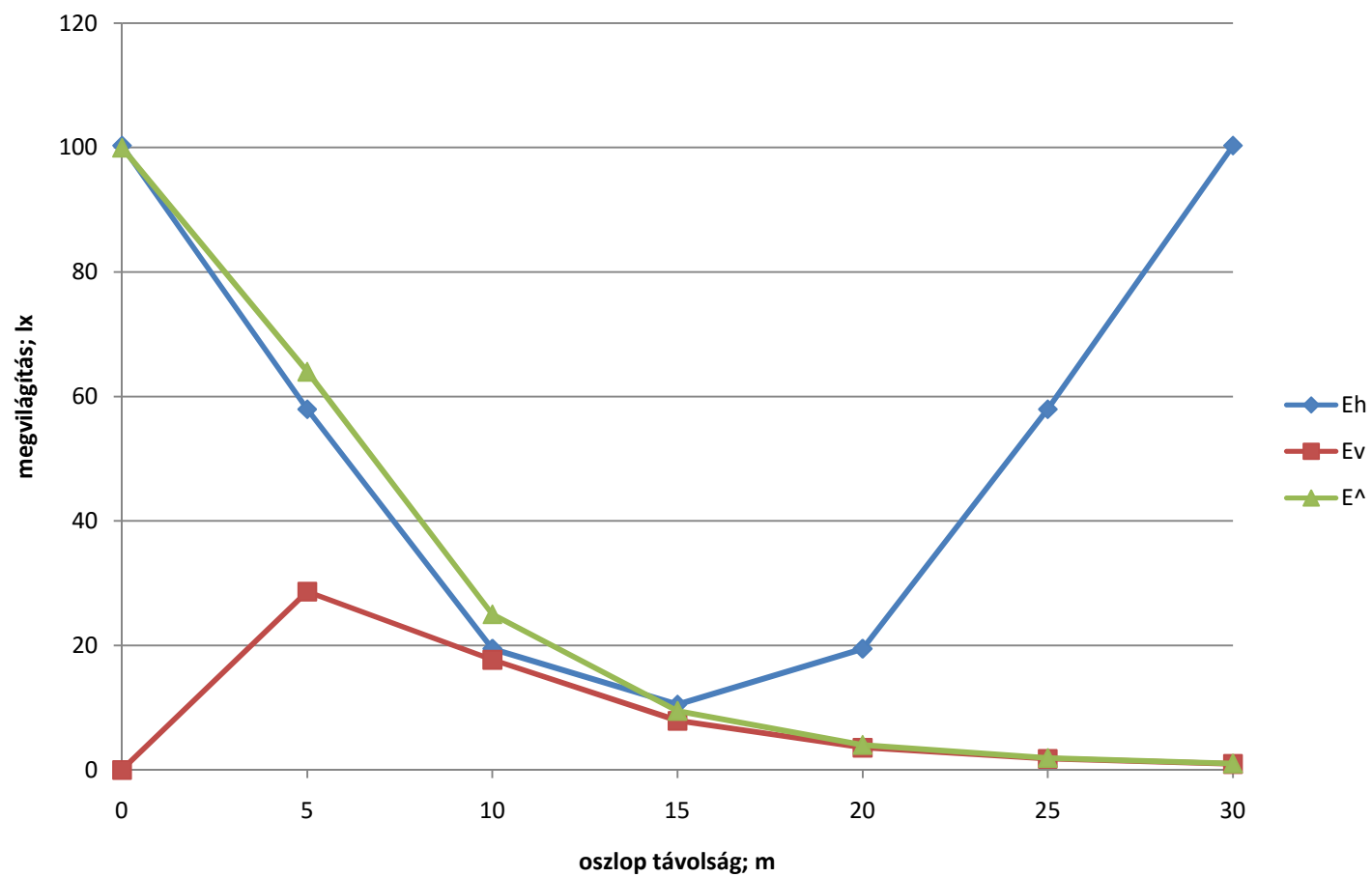

Nézzük meg a merőleges megvilágítás esetét is!

$$E_{\perp} = \frac{I_{\vartheta}}{h^2} \cos^2 \vartheta$$

Megvilágítás eloszlások

Katalógus lap
az Internetről
letöltve
2015.10.14.
TuSch
[http://en.cala
meo.com/rea
d/000226294
2222d278904
1](http://en.cala.meo.com/read/0002262942222d2789041)

ORIENTOFLEX®: HATÉKONY VILÁGÍTÁSI ELV

A Senso világítótestek OrientoFlex® optikai rendszerrel vannak felszerelve. Ez a rendszer gondosan válogatott lencsékkel felszerelt, precíz irányítású LED-ekből áll. Az OrientoFlex® ezen kívül lehetővé teszi, hogy a LED-ek számát és irányát a szükséges fényáramerősség és fényeloszlás szerint módosítsák.

A LED-ek a központi tengelyhez kapcsolódó, kar formájú modulokon találhatók. A modulok egyenként, a kívánt fényeloszlásnak megfelelően pozícionáltak.

Rugalmasságának köszönhetően a rendszer az egyes projektek speciális igényei szerint alakítható. Az OrientoFlex® elv alkalmazása lehetővé teszi a környezeti viszonyok maximális figyelembe vételét, és a zavaró jelenségek (pl a káprázás) kiküszöbölését.

FOTOMETRIA

Nagy teljesítményű fehér LED-ek

Típus	Cree XP-E
Fényáram megőrzése $t=35^{\circ}\text{C}$ környezeti hőmérsékleten	60.000 óra – L80 ⁽¹⁾

⁽¹⁾ L80 azt jelenti, hogy a megadott óraszámot követően a lámpatest a kezdeti fényáram legalább 80%-át megtartja.

OrientoFlex®

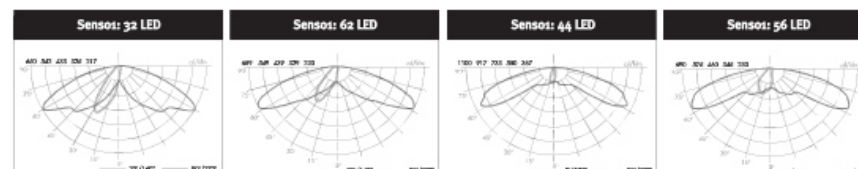

	Sens01		Sens02	
LED-ek száma / világítóttest	62		96	
Teljesítményfelvétel	79 W		123 W	
Fehér fény színhőmérséklete	3500 K	4250 K ⁽¹⁾	3500 K	4250 K ⁽¹⁾
Névleges fényáram 350mA-es tápegységgel	5800 lm	6200 lm	9000 lm	9600 lm

3500 K: melegfehér | 4250 K: semleges fehér

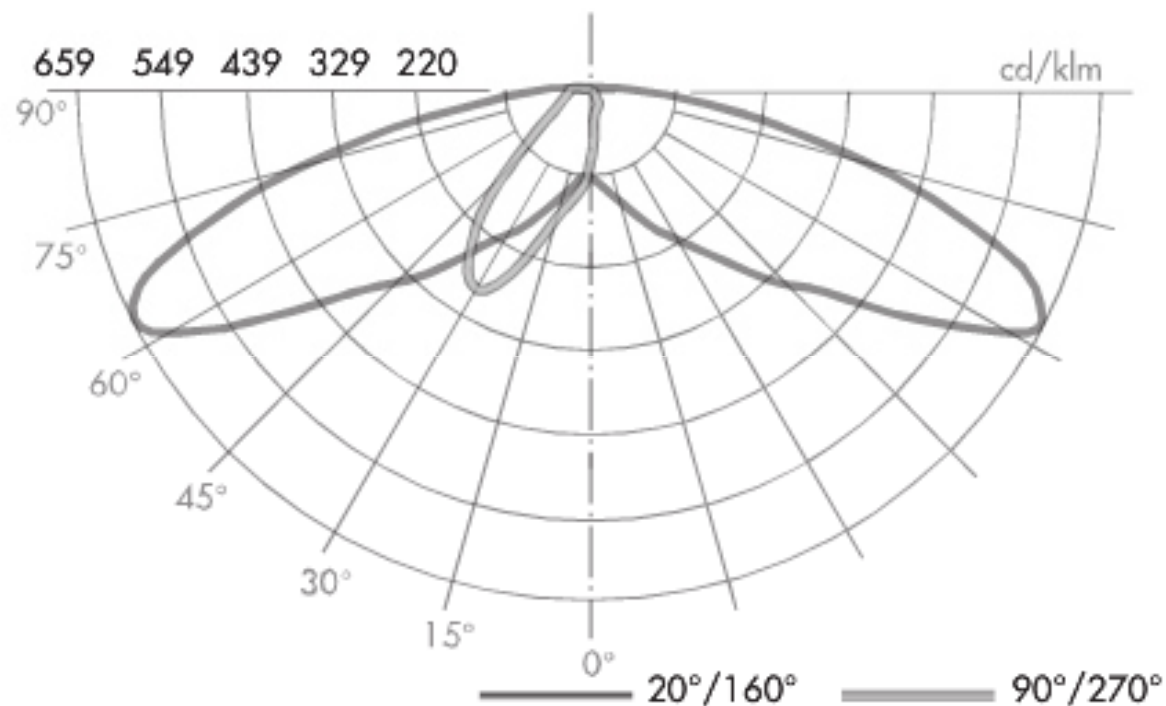
⁽¹⁾ Opció

A technológia folyamatos és gyors fejlődése miatt a felhasznált LED-ek típusa eltérő lehet, a Senso világítótestekben használt LED-ek folyamatos fejlődésének nyomon követése érdekében kérjük, látogasson el internetes oldalunkra.

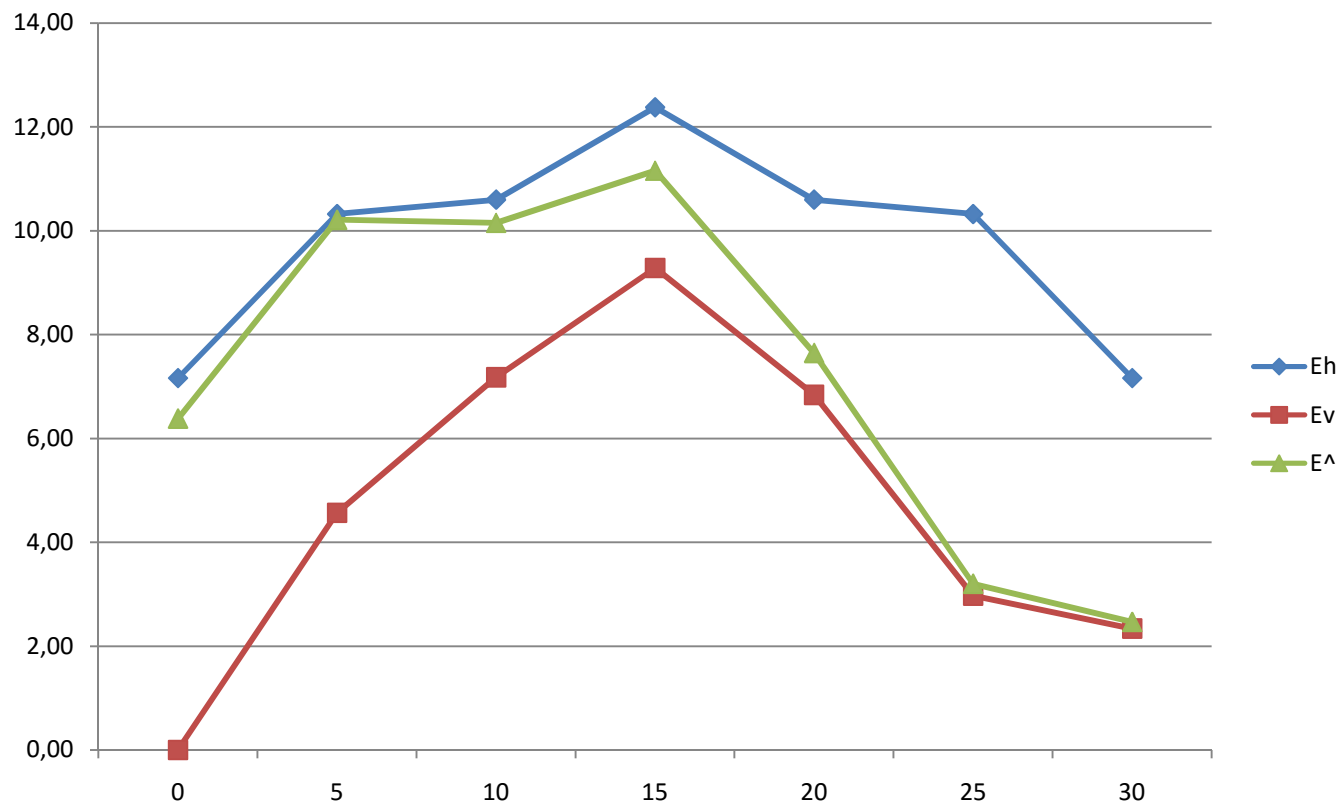
Senso1: 62 LED

ν°	I_ν ; cd/klm
0	~110
27	220
45	~350
56	~625
63	659
68	~400
72	~425

Nézzük meg ezzel a lámpatesttel az előző példa szerinti megvilágítás értékeket

LED lámpatesttel

Hatásfok módszer

$$\Phi_n = A * E_n$$

$$\Phi_n = \frac{A * p * E_n}{\eta_v}$$

$$\eta_v = \eta_L * \eta_R$$

$$\eta_v = \eta_L * \eta_G$$

η_R meghatározása

Függvénye:

Geometriának (a, b, c, ill.h)
reflexiós tényezőknek (mennyezet
(fríz), fal, padló)
világítás módjának

η_R meghatározása:

1. CIE világítási mód (A,B,C,D,E)
2. LiTG finomított 33 féle világítási mód
zóna fényáramok alapján

Helyiség tényező

$$k = \frac{a * b}{h_v (a + b)}$$

a= helyiség hossza

3. Zijl – Jansen módszer:

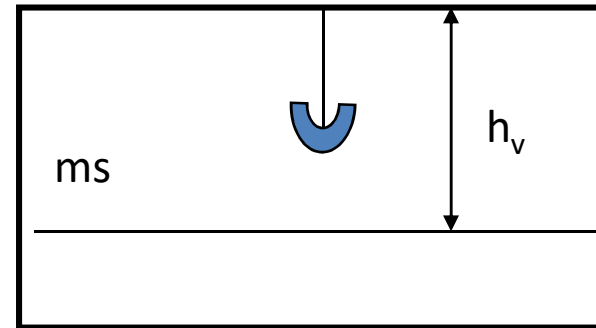
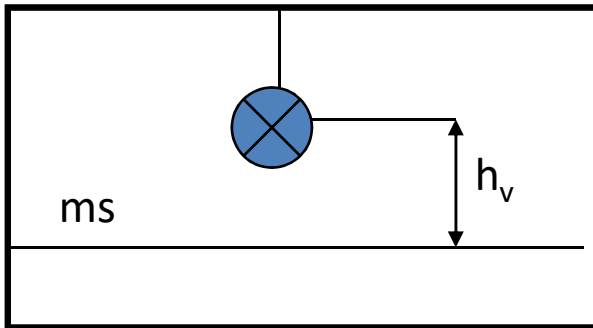
$$k = \frac{0,8b + 0,2a}{h_v}$$

b=helyiség szélessége

a>b

h_v = világítási magasság

k=helyiség tényező 21

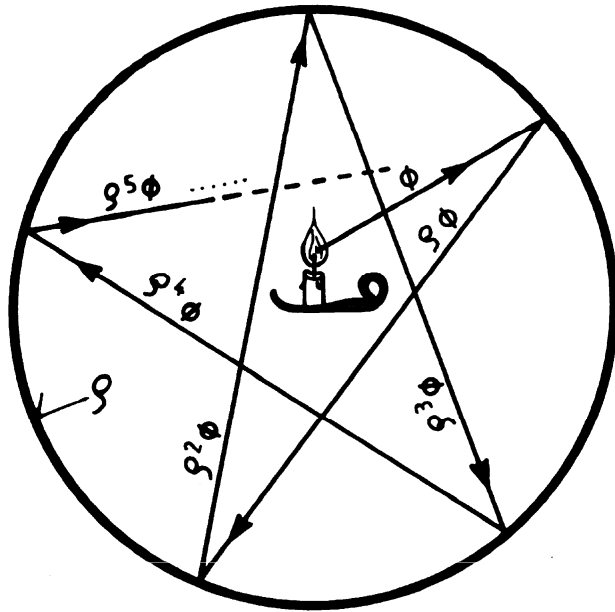

5.2/2 táblázat

Fényeloszlás A60.2 $\varphi_{\text{D}} = 1,0$												
Mennyezeti szerelés												
φ_1	0,8	0,8	0,8	0,5	0,5	0,8	0,8	0,8	0,5	0,5	0,3	0,0
φ_2	0,8	0,5	0,3	0,5	0,3	0,8	0,5	0,3	0,5	0,3	0,3	0,0
φ_3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
k	Helyiséghatásfokok, %											
0,6	86	64	57	62	56	77	61	55	60	55	55	50
0,8	91	75	67	72	65	85	70	64	68	63	63	58
1,0	102	83	75	79	73	89	77	72	75	71	70	65
1,25	108	91	84	86	81	94	84	79	81	77	76	72
1,5	112	97	90	91	86	97	86	84	86	82	81	77
2,0	116	103	96	96	91	100	92	88	89	86	85	81
2,5	119	108	101	100	96	102	95	92	93	90	89	85
3,0	122	112	107	103	100	103	98	95	95	93	92	88
4,0	124	116	111	106	103	104	100	98	97	95	94	90
5,0	125	118	114	108	105	105	101	99	98	97	95	91
Mennyezeti fényssűrűség-tényezők, 1000 / I_1												
0,6	106	65	44	40	27	81	46	28	28	17	10	
0,8	100	65	48	40	30	70	42	27	26	17	10	
1,0	93	66	50	40	31	61	38	26	23	16	10	
1,25	88	66	53	40	33	52	34	25	21	15	9	
1,5	85	66	55	41	34	47	32	24	20	15	9	
2,0	84	68	60	42	37	43	32	25	19	15	9	
2,5	82	70	62	43	39	39	30	25	19	15	9	
3,0	80	70	64	43	40	36	29	24	18	15	9	
4,0	80	72	67	45	42	34	28	25	17	15	9	
5,0	80	73	69	45	43	33	29	25	18	16	9	
Frízek fényssűrűség-tényezői, 1000 / I_2												
0,6												
0,8												
1,0												
1,25												
1,5												
2,0												
2,5												
3,0												
4,0												
4,0												
5,0												
Falak fényssűrűség-tényezői, 1000 / I_3												
0,6	145	77	42	74	41	126	66	36	65	36	65	
0,8	140	75	41	73	40	116	62	35	61	34	33	
1,0	132	72	40	70	39	107	59	33	57	32	31	
1,25	125	69	39	66	37	98	54	30	53	30	29	
1,5	119	67	37	64	36	91	51	28	49	28	27	
2,0	121	68	40	66	38	90	32	30	51	29	28	
2,5	117	69	39	65	37	85	50	28	48	28	28	
3,0	113	66	38	63	36	80	47	27	45	26	20	
4,0	115	69	40	65	38	82	49	28	48	28	27	
5,0	120	72	42	69	41	88	52	31	52	30	30	

$\varphi_{\text{SD}} = 0,74$ $\varphi_{\text{SD}} = -$												
Függesztett szerelés												
φ_1	0,8	0,8	0,8	0,5	0,5	0,8	0,8	0,8	0,5	0,5	0,3	0,0
φ_2	0,8	0,5	0,3	0,5	0,3	0,8	0,5	0,3	0,5	0,3	0,3	0,0
φ_3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
k	Helyiséghatásfokok, %											
81	62	56	61	55	74	59	54	59	54	54	50	
91	71	65	70	64	82	68	63	67	63	63	58	
100	80	73	78	72	89	75	70	74	70	69	65	
104	87	81	84	79	92	82	77	80	76	76	72	
109	93	87	90	84	96	86	82	85	81	81	77	
113	99	93	95	89	99	90	87	89	85	85	81	
117	104	99	99	94	101	94	91	92	89	88	85	
120	109	103	102	98	102	97	94	95	92	91	88	
122	113	108	105	101	104	99	97	97	95	93	90	
124	115	111	106	103	105	100	98	98	96	95	91	
Mennyezeti fényssűrűség-tényezők, 1000 / I_1												
80	40	25	24	16	61	28	15	17	9	6		
80	46	31	27	19	56	28	17	17	10	6		
81	50	36	30	22	53	28	18	17	11	6		
77	52	40	32	25	45	27	18	16	11	7		
76	54	44	33	27	41	26	19	16	12	7		
77	60	50	36	31	39	27	21	16	13	8		
77	62	54	38	34	36	27	21	16	13	8		
76	64	57	39	35	34	26	22	16	13	8		
77	67	61	41	38	32	26	23	16	14	8		
77	69	64	43	40	32	27	23	17	15	9		
Frízek fényssűrűség-tényezői, 1000 / I_2												
76	23	8	20	7	59	16	5	14	5	4		
75	25	10	22	9	54	17	6	14	5	4		
75	27	11	23	10	50	16	7	14	5	5		
71	29	13	24	11	43	16	6	13	5	5		
70	30	14	25	12	39	15	6	13	5	5		
70	33	16	27	13	37	15	7	13	6	5		
70	34	17	28	14	34	15	7	13	6	5		
69	35	18	29	15	31	15	7	12	6	5		
70	37	20	31	17	30	15	7	12	6	5		
70	38	21	32	18	31	15	8	13	7	6		
Falak fényssűrűség-tényezői, 1000 / I_3												
141	73	40	73	40	123	64	35	63	35	35		
135	72	40	71	39	114	61	34	60	34	34		
134	71	39	70	39	110	58	32	58	32	32		
122	66	77	65	36	96	53	29	52	29	29		
117	64	36	62	35	89	49	28	48	27	27		
119	67	38	65	37	90	51	29	50	29	28		
116	66	38	64	37	85	49	28	48	28	27		
112	65	37	62	36	79	46	27	45	26	26		
114	67	39	65	37	82	48	28	47	27	27		
119	71	41	68	40	87	52	30	51	30	29		

Belső térben η_R meghatározása

$$\eta_R = \frac{\Phi_H}{\Phi_L}$$

$\eta_R > 1$ is lehet

$$\sum \Phi = \Phi + \rho\Phi + \rho^2\Phi + \rho^3\Phi + \dots + \rho^n\Phi$$

$$E = \frac{\sum \Phi}{A} = \frac{\Phi}{A} (1 + \rho + \rho^2 + \dots + \rho^n)$$

$$E = \frac{\Phi}{A} * \frac{1}{1 - \rho}$$

$$\rho = 0,5 \rightarrow 2 \quad \rho = 0,1 \rightarrow 1,11$$

$$\rho = 0.9 \rightarrow 10$$

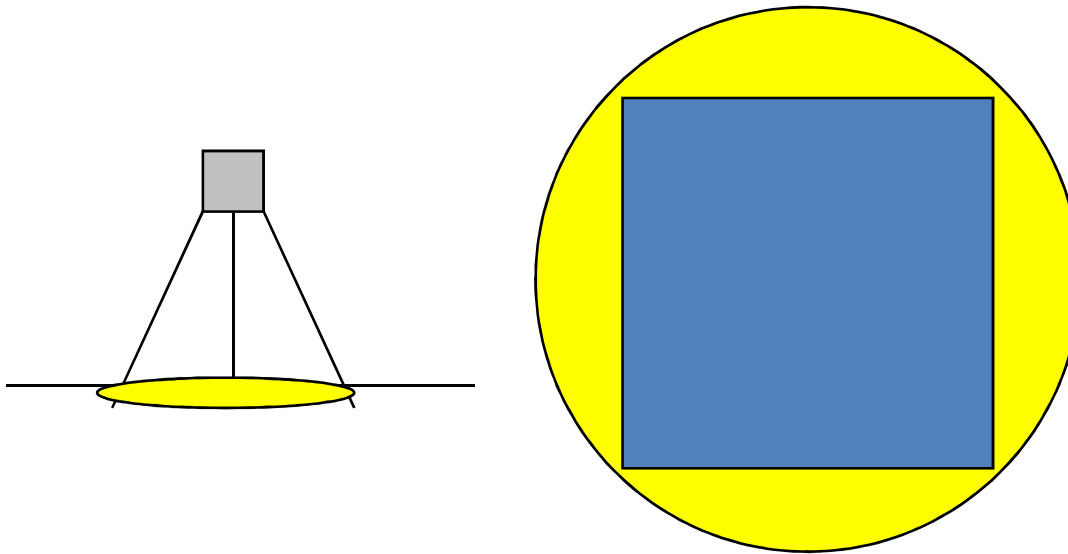

5.2/2 táblázat

Fényeloszlás A60.2 $\varphi_{\Delta} = 1,0$												
Mennyezeti szerelés												
φ_1	0,8	0,8	0,8	0,5	0,5	0,8	0,8	0,8	0,5	0,5	0,3	0,0
φ_2	0,8	0,5	0,3	0,5	0,3	0,8	0,5	0,3	0,5	0,3	0,3	0,0
φ_3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
k	Helyiséghatásfokok, %											
0,6	86	64	57	62	56	77	61	55	60	55	55	50
0,8	91	75	67	72	65	85	70	64	68	63	63	58
1,0	102	83	75	79	73	89	77	72	75	71	70	65
1,25	108	91	84	86	81	94	84	79	81	77	76	72
1,5	112	97	90	91	86	97	86	84	86	82	81	77
2,0	116	103	96	96	91	100	92	88	89	86	85	81
2,5	119	108	101	100	96	102	95	92	93	90	89	85
3,0	122	112	107	103	100	103	98	95	95	93	92	88
4,0	124	116	111	106	103	104	100	98	97	95	94	90
5,0	125	118	114	108	105	105	101	99	98	97	95	91
Mennyezeti fényssűrűség-tényezők, 1000 / φ_1												
0,6	106	65	44	40	27	81	46	28	28	17	10	
0,8	100	65	48	40	30	70	42	27	26	17	10	
1,0	93	66	50	40	31	61	38	26	23	16	10	
1,25	88	66	53	40	33	52	34	25	21	15	9	
1,5	85	66	55	41	34	47	32	24	20	15	9	
2,0	84	68	60	42	37	43	32	25	19	15	9	
2,5	82	70	62	43	39	39	30	25	19	15	9	
3,0	80	70	64	43	40	36	29	24	18	15	9	
4,0	80	72	67	45	42	34	28	25	17	15	9	
5,0	80	73	69	45	43	33	29	25	18	16	9	
Frízek fényssűrűség-tényezői, 1000 / φ_2												
0,6												
0,8												
1,0												
1,25												
1,5												
2,0												
2,5												
3,0												
4,0												
4,0												
5,0												
Falak fényssűrűség-tényezői, 1000 / φ_3												
0,6	145	77	42	74	41	126	66	36	65	36	65	
0,8	140	75	41	73	40	116	62	35	61	34	33	
1,0	132	72	40	70	39	107	59	33	57	32	31	
1,25	125	69	39	66	37	98	54	30	53	30	29	
1,5	119	67	37	64	36	91	51	28	49	28	27	
2,0	121	68	40	66	38	90	32	30	51	29	28	
2,5	117	69	39	65	37	85	50	28	48	28	28	
3,0	113	66	38	63	36	80	47	27	45	26	20	
4,0	115	69	40	65	38	82	49	28	48	28	27	
5,0	120	72	42	69	41	88	52	31	52	30	30	

$\varphi_{s\Delta} = 0,74$ $\varphi_{s\Delta} = -$												
Függesztett szerelés												
φ_1	0,8	0,8	0,8	0,5	0,5	0,8	0,8	0,8	0,5	0,5	0,3	0,0
φ_2	0,8	0,5	0,3	0,5	0,3	0,8	0,5	0,3	0,5	0,3	0,3	0,0
φ_3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
k	Helyiséghatásfokok, %											
81	62	56	61	55	74	59	54	59	54	54	50	
91	71	65	70	64	82	68	63	67	63	63	58	
100	80	73	78	72	89	75	70	74	70	69	65	
104	87	81	84	79	92	82	77	80	76	76	72	
109	93	87	90	84	96	86	82	85	81	81	77	
113	99	93	95	89	99	90	87	89	85	85	81	
117	104	99	99	94	101	94	91	92	89	88	85	
120	109	103	102	98	102	97	94	95	92	91	88	
122	113	108	105	101	104	99	97	97	95	93	90	
124	115	111	106	103	105	100	98	98	96	95	91	
Mennyezeti fényssűrűség-tényezők, 1000 / φ_1												
80	40	25	24	16	61	28	15	17	9	6		
80	46	31	27	19	56	28	17	17	10	6		
81	50	36	30	22	53	28	18	17	11	6		
77	52	40	32	25	45	27	18	16	11	7		
76	54	44	33	27	41	26	19	16	12	7		
77	60	50	36	31	39	27	21	16	13	8		
77	62	54	38	34	36	27	21	16	13	8		
76	64	57	39	35	34	26	22	16	13	8		
77	67	61	41	38	32	26	23	16	14	8		
77	69	64	43	40	32	27	23	17	15	9		
Frízek fényssűrűség-tényezői, 1000 / φ_2												
76	23	8	20	7	59	16	5	14	5	4		
75	25	10	22	9	54	17	6	14	5	4		
75	27	11	23	10	50	16	7	14	5	5		
71	29	13	24	11	43	16	6	13	5	5		
70	30	14	25	12	39	15	6	13	5	5		
70	33	16	27	13	37	15	7	13	6	5		
70	34	17	28	14	34	15	7	13	6	5		
69	35	18	29	15	31	15	7	12	6	5		
70	37	20	31	17	30	15	7	12	6	5		
70	38	21	32	18	31	15	8	13	7	6		
Falak fényssűrűség-tényezői, 1000 / φ_3												
141	73	40	73	40	123	64	35	63	35	35		
135	72	40	71	39	114	61	34	60	34	34		
134	71	39	70	39	110	58	32	58	32	32		
122	66	77	65	36	96	53	29	52	29	29		
117	64	36	62	35	89	49	28	48	27	27		
119	67	38	65	37	90	51	29	50	29	28		
116	66	38	64	37	85	49	28	48	28	27		
112	65	37	62	36	79	46	27	45	26	26		
114	67	39	65	37	82	48	28	47	27	27		
119	71	41	68	40	87	52	30	51	30	29		

Szabad téren η_G meghatározása

$$\eta_G = \frac{\Phi_H}{\Phi_L} \approx 0,3$$

Tervezési tényező:

$$p = \frac{E_0}{E_m} = \frac{1}{MF}$$

E_0 =kezdeti érték

E_m =karbantartási érték

Avulási tényező:

$$MF = RSFM * LLMF * LMF * LSF$$

RSFM=Room Surface Maintenance Factor (helyiség avulási tényezője)

LLMF=Lamp Luminance Maintenance Factor (fényforrás avulási tényezője)

LMF=Luminaire Maintenance Factor (lámpatest avulási tényezője)

LSF=Lamp Survival Factor (fényforrás túlélési tényezője)

Ld. még CIE 97-2005

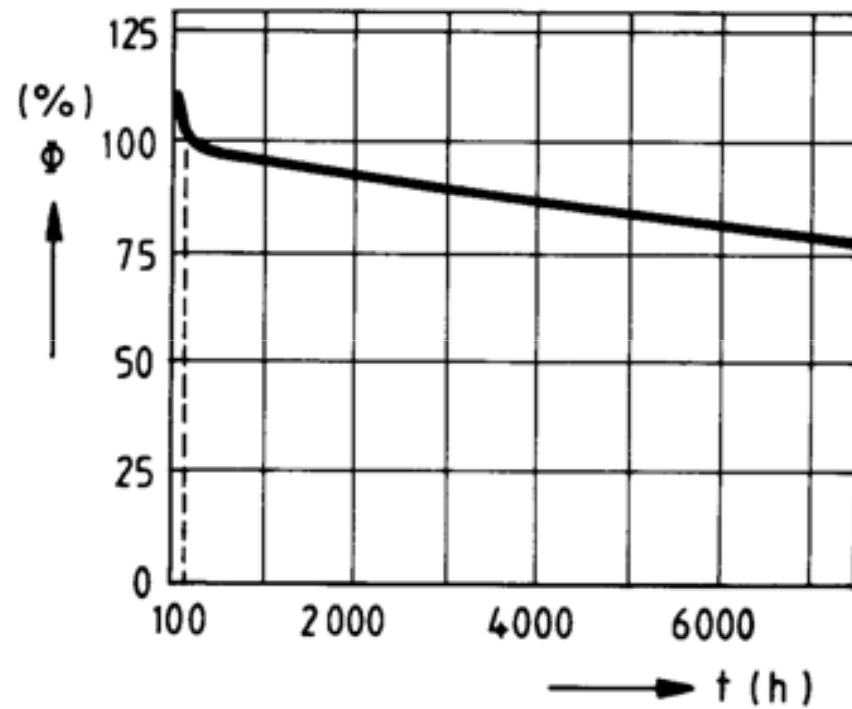
Gyakorlati értékek: 0,6 – 0,8 avulásra

1,25 – 1,66 tervezésre.

Példa a környezet avulására CIE alapján

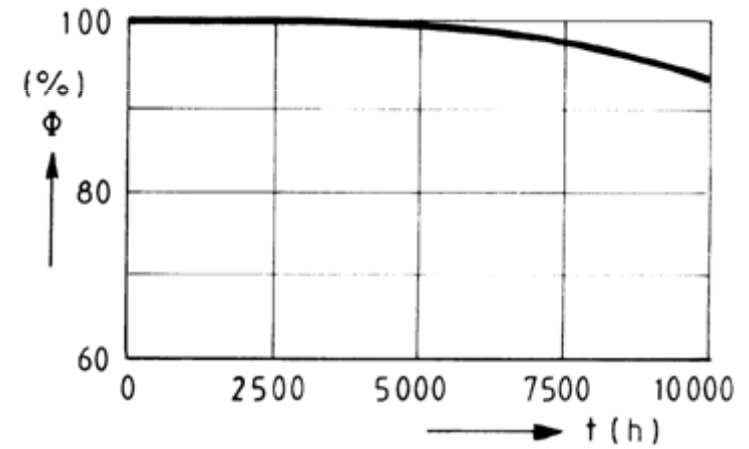
ρ mennyezet /fal/padló	db/a Környezet	0,00	0,50	1,0	1,5
0,8/0,7/0,2	Nagyon tiszta	1,0	0,95	0,94	0,93
	Tiszta	1,0	0,9	0,88	0,87
	Normál	1,0	0,81	0,78	0,77
	Szennyezett	1,0	0,7	0,67	0,67
0,8/0,5/0,2	Nagyon tiszta	1,0	0,96	0,95	0,95
	Tiszta	1,0	0,93	0,91	0,9
	Normál	1,0	0,85	0,83	0,82
	Szennyezett	1,0	0,76	0,73	0,73

Fénycső fényáram tartása

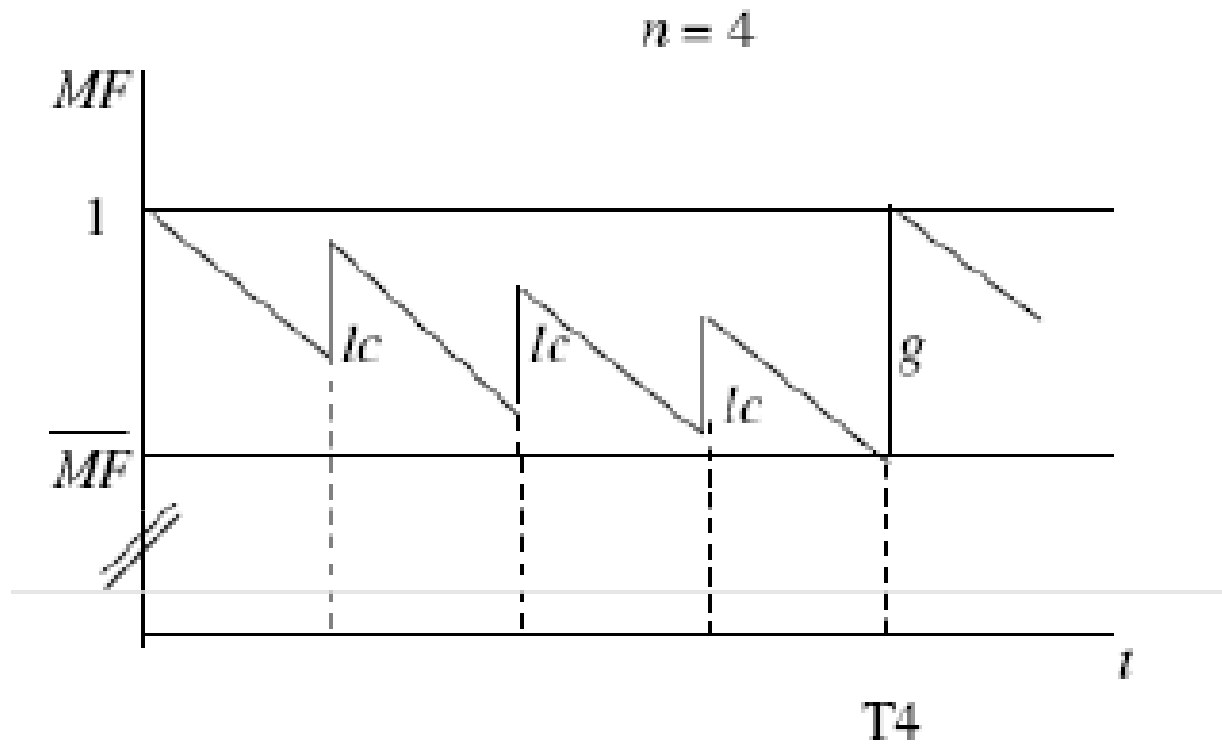
b)

Kisnyomású nátriumlámpa fényáramtartása

b)

Lámpatest avulása

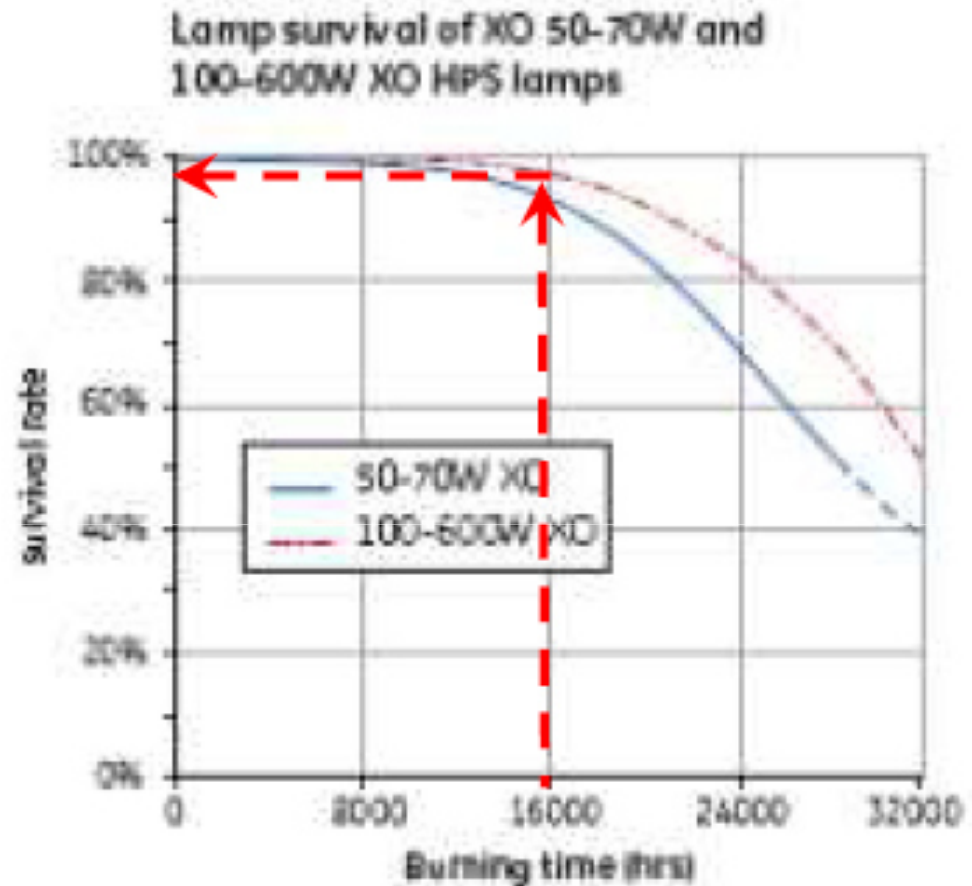
Normál szennyezettség esetén kültéren

IP	IP2X	IP3X	IP4X	IP5X	IP6X
lf	0,62	0,62	0,62	0,82	0,92

Fényáramtartás

= Az a szám, amely megmutatja, hogy egy adott üzemóra után a fényforrások hányadrésze üzemképes még.

Példa: General Electric gyártmányú, Lucalox XO típusú nagynyomású nátriumlámpák, 16.000 óra égés után 0,97 (térvilágítás esetén)

forrás: http://www.gelighting.com/eu/resources/literature_library/product_brochures/downloads/Lucalox_XO_Datasheet.pdf

Tervezési tényező:

$$p = \frac{E_0}{E_n}$$

Szükséges fényáram:

$$\Phi = \frac{p * E_n * A}{\eta_R * \eta_L}$$

Szükséges lámpatest szám:

$$n = \frac{p * E_n * A}{\eta_R * \eta_L * \Phi_L}$$

Becslések

Egyszerűsített hatásfok módszer

Világítási mód:

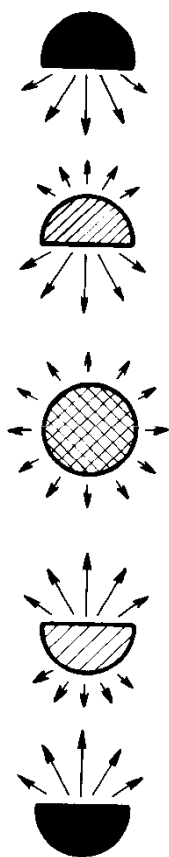
A-(közvetlen) $\eta_v = 0.5$

B-(főleg közvetlen) $\eta_v = 0.4$

C- (szórt) $\eta_v = 0.3$

D –(főleg közvetett) $\eta_v = 0.2$

E – (közvetett) $\eta_v = 0.1$

CIE	Megnevezés	$\Phi\uparrow$	$\Phi\downarrow$
A	Közvetlen	0-10	90-100
B	Főleg közvetlen	10-40	60-90
C	Szórt	40-60	40-60
D	Főleg közvetett	60-90	10-40
E	Közvetett	90-100	0-10